تغییر حرف در کلمه و اشراب معانی خاص

شاگرد: در کتب لغت «سطر» با «ص» داریم؟

استاد: ندارید.

شاگرد: وقتی کسی به این صورت خواندهٔ آن را در لغت وارد میکند؟

استاد: ببینید از ریز به ریز اینها صحبت شده. مواردیکه قرائتی به «ص» بود، همه آن را شنیده بودند. ابن جزری اینها را توضیح میدهد. «یبسطه» تنها به قرائت «س» بود. اما «یقبض و یبصط» هر دو جورش بود که طبق مبانی آقایان خود حضرت آن را اقراء کرده بودند. یعنی فرمودند ملک وحی –جبرئیل- هم به «ص» خواند و هم به «س» خواند. مبنای اینها است. جزء واضحات است. مسلم ترین مبنای اینها است.

شاگرد: پس باید مانند حقیقت شرعیه بگوییم که خداوند در عرب لغت میفرستد. لغت جدید هم خداوند نازل کرده که با «ص» است. در نهایت باید به این ملتزم شویم.

استاد: بله، توضیح التزام را عرض میکنم. بهترین موردش در سوره مبارکه حمد است. «اهدنا الصراط المستقیم». در لغت عرب ما با «ص» کلمه «صراط» را نداریم با « سین » است. در عوره هم داریم که «یجوز قرائة اهدنا الصراط المستقیم» ب«س» و «ص». حال خدا لغت عرب را تغییر داده؟! قبلاً صحبتش شده. چون اینها مطالب خوبی است تکرارش مانعی ندارد.

شاگرد: یکی از شروطی که ابن جزری گذاشته بود این بود که خلاف لغت عرب نباشد، خب در اینجا خلاف لغت عرب است.

استاد: نه، لغت عرب که این قاموس و دیکشنری که دیگران نوشته اند نیست. لغت عرب برای خودش حساب دارد. در اینجا باید سراغ کتاب خصائص ابن جنی برویم. در آن جا بهخوبی اینها را توضیح میدهد. عرب همین «سَرَطَ» و «سَطر» با سین را وقتی میخواهد معنای علو را در آن اشراب کند، با «ص» تلفظ میکند. چرا؟ چون «س» صفر دارد اما آن اطباق و استعلا دارد. اینها را ابن جنی میگوید. و شواهد عدیدهای در زبان عرب دارد. بنابراین درست است که در عموم بدنه زبان عرب «س» است، اما این زبان به قدری انعطاف دارد که وقتی میخواهید چیزی را به آن اضافه کنید آن را تبدیل به «ص» میکنید.

بازبینی #2
ایجاد شده 20 مارس 2024 15:31:43 توسط ... .
به روزرسانی شده 13 مه 2024 13:27:04 توسط ... .